

Megnyitó

Több erdőt a jövőnkért! — mondja a vándorgyűlés jelmondata. Egy irányzat megfordulását is jelzi ez a mondat. Amíg évszázadokon keresztül az erdő területe csökkent és a korábbi erdőterület mezőgazdasági művelés alá vonása a föld hasznosításának növekedését jelentette, a gépesítés felfutásának korában viszont a mezőgazdaság egyre több területet adott vissza erdőtelepítésre, most pedig a valóságos értékrend helyreállításának időszakában is, biztosan számíthatunk az erdőterület növekedésére, mert az adott esetben ez jelenti a gazdaságosabb megoldást.

Az elmúlt évtizedek világviszonylatban is ismertté és elismertté tették az erdő hármaskörű funkcióját, és különösen felértékelődött az erdő környezetvédelmi és a tájban betöltött szerepe. Az az érzelmi és romantikus viszony, amely az egyes embernek az erdővel való kapcsolatát jellemezte — sokszor a szakemberekére is ez volt a jellemző —, átalakult. Az a felismerés, hogy az erdő funkciói között a nyersanyagtermelés fontos ugyan, de nem biztos, hogy mindig és mindenhol a legfontosabb, különbözőképpen kapott hangot és elismerést az egyes államokban. Az erdő ilyen értékelése következtében az erdővel való gazdálkodás követelményei megnövekedtek, s ezeknek következménye az erdő tulajdonosainál a ráfordítások növekedésében mutatkozott meg. Ugyanekkor Európában általában — velünk ellentétben — az erdészeti üzemek gazdasági helyzete romlott. Ebben a helyzetben a közvélemény Európa-szerte megoszlott a tekintetben, hogy az erdőgazdálkodás a vele szemben támasztott követelményeknek, az emelkedő ráfordítások és a csökkenő vagy alig változó bevételek között, hogyan tud megfelelni.

A hazai közvélemény érdeklődését a sajtóban egyre gyakrabban megjelenő írások mutatták. A szakmai közvéleményben visszhangjuk különböző volt. A szakközönség egy része teljes egészében megalapozatlannak tartotta a cikket, amelyeknek véleménye az erdészet jó hírét rombolta, mások részben jogos kritikának, részben túlzásnak tekintették az írásokat, a harmadik rész kivétel nélkül elfogadta a megállapításokat. Bármit gondoljunk is ezekről az írásokról, az vitán felül áll, hogy a társadalom figyelmét ráirányították az erdészetre, amely a telekommunikációban hosszú időn keresztül ritkán és alárendelten jelent meg, s akkor is legtöbbször a vadászat hordozójaként. Mindez annak a következménye volt, hogy csak az erdészet árbevételét és nyereségét értékelték, és sok más országhoz hasonlóan nálunk is figyelmen kívül maradt az erdő nyersanyagtermelésén kívüli haszna, amely pedig ennek többszöröse.

Úgy tűnik, hogy nem használtuk ki — néhány tiszteletre méltó kísérlettel eltekintve — a figyelem ránk irányulását. Most kellett volna az erdészet valódi problémáit közérthetően ismertetni. A bizalmat azonban csak őszinte helyzetfeltárással lehet megnyerni. Nem mi vagyunk az egyetlen népgazdasági ágazat, ahol nem minden úgy sikerült és nem minden úgy történt, ahogy szeretnénk volna, ezért nem kell félni az őszinteségtől. A sikertelenségek elismerése nem a gyöngeség jele és nem a szakma gyalázása. Vannak szép eredményeink is, nincs okunk a kétségbeesésre. *Vannak olyan eredményeink, amelyekre nemzetközi összehasonlításban is büszkék lehetünk!*

Ha az őszinteség és nyíltság helyett a laikus és a szakmai közönség a hibák és tévedések merev tagadásával találkozunk, a bizonyító anyag ugyan az igazat, de csak a féligazságot tartalmazza, elhallgatásokat tapasztalunk, akkor a bizalom nem fog létrejönni, sőt rosszabbnak vélik a helyzetet, mint amilyen az a valóságban.

Meg kell ismertetni a közvéleményt az erdőgazdálkodás sajátosságaival és be kell mutatni, hogy milyen következményei vannak a különböző felfogásban született intézkedéseknek. Amíg ezt nem tesszük meg, addig továbbra sem remélhetjük, hogy az erdőgazdálkodás minden más népgazdasági ágazattól eltérő sajátosságait figyelembe veszik az erdőgazdálkodás népgazdaságon belüli helyének kijelölésénél, és a rá vonatkozó irányítási módszerek és szabályozórendszer meghatározásánál.

Sokszor elhangzik, hogy először belső egységünket kell megteremteni, azután lehet a nyilvánosság elé lépni és bemutatni az erdőgazdálkodást. Nagyon elrugaskodnánk a valóságtól, ha azt hinnénk, hogy egy ágazaton belül a vélemények teljes egysége létrejöhet. Ez azért sem lehetséges, mert az erdőgazdálkodás körülményei és feltételei — a termőhely és a történelmileg örökölt különbözőségek miatt — nagyon eltérőek az ország különböző tájain. Egyes helyeken jól, sőt igen jól prosperálhat, mert ehhez jó alapjai vannak, másutt támogatásra szorul. Egyvalamiben azonban egyetértünk, egyet kell értenünk, ha nem akarunk a legelemibb erkölcsi normákkal szembe kerülni. Ezt az alapvetet a GPB—ÁTB 1985-ben így fogalmazta meg:

„Az erdő a nemzeti vagyon része, azért csak úgy szabad benne gazdálkodni, hogy a társadalom hosszú távú érdeke ne károsodjon.”

Ez az az elv, amelyet a szaknyelv tartamos erdőgazdálkodás néven ismer már csaknem kétszáz éve. és amelyet 1985-ben magas politikai szervünk is magáévá tett. A szakmai közvélemény jelentős része úgy érzi, illetve úgy tapasztalja, hogy ezen elv teljesítéséhez nincsenek biztosítva a feltételek. Ezt a KNEB vizsgálata is megerősíteni látszik. El kell fogadnunk a vizsgálat megállapításait, hiszen következtetése azokra az adatokra épültek, amelyeket erdőrendező-ségi és erdőfelügyelőségi kollégáink gyűjtöttek, akikben megbízunk. Ezt a bizalmat az egyesület elnökségi ülésének határozatával is kinyilvánítottuk. Az erdőgazdasági tervezésben a szükségletek kielégítése elválaszthatatlan egységben van a tartamossággal és a gazdaságossággal. Napjainkban olyan fejlesztési tervet készíteni, amely nem vizsgálja meg a tartamosság és gazdaságosság követelményének kielégítését, megengedhetetlen.

A megnyitóban természetesen nem részletezhetem a szerteágazó, bonyolult problémakört. Elnökségi ülés, választmányi ülés és vitanap foglalkozott gondjainkkal, melyeknek összefoglalását és javaslataink megfogalmazását őszre tervezzük. Nem vagyunk könnyű helyzetben. A rövid és hosszú távú érdekek egyeztetése, a vagyonérdekeltség, a nyersanyagtermelés és a feldolgozóipar összehangolása vállalaton belül és kívül, ahogy ez az erdőművelés és a faipari üzemek esetében felmerül, hogyan képes a piacgazdaság az egyensúly megteremtésére és a hosszú távú társadalmi érdek biztosítására stb., mindezek olyan kérdések, amelyeknek elméleti megoldása is vitatott, de hiányoznak a gyakorlati tapasztalatok is.

Legsúlyosabb gondunk a rövid távú nyereségérdekeltség és a hosszú távú társadalmi érdek egyeztetése, ez ősi problémája az erdőgazdálkodásnak. Mutatják ezt *Bedő Albert* szavai is, melyek az Erdészeti Lapok 1882. évi évfolyamának 406. oldalán olvashatók (Bedő Albert, országos főerdőmester: Az erdészeti ügyek közigazgatási kezelése hazánkban):

Dr. Herpay Imre elnöki megnyitót mond

„Az erdőgazdálkodásnál azonban pénzübeli eredménynek egyáltalán nem is szabad egyedül irányadónak lenni, mert hiszen a pénzüvédelem magában igen kedvezőnek is mutatkozik némely viszonyok között, mindazonáltal maga a gazdaság... még éppen túlságosan rossz is lehet.”

Felelősségérzetünk és az egyesület alapszabálya is arra kényszerít bennünket, hogy megfogalmazzuk aggodalmainkat és javaslatainkat a veszélyforrások kiküszöbölésére. Tudjuk azonban, hogy a törvények és rendeletek semmilyen rendszere se képes pótolni a felelősségtudatot. Egyesületünk fontos feladata, hogy olyan légkör, olyan közhangulat megerősítésén fáradozzon, amelyben nem lehet veszélyeztetni a tartamosságot. Ennek érdekében a társadalmi ellenőrzés megerősíthetné az erdőfelügyelőségeket. Nagyobb nyíltság és demokrácia nélkül ilyen légkör nem alakulhat ki, e két kritérium a tartamos gazdálkodás legfőbb biztosítéka.

Az előzőekből úgy tűnhet, mintha az egyesület fő tevékenysége a kritika volna. Igaz, hogy az utóbbi 10—15 évben megoldatlanságuk miatt problémáink álltak az érdeklődés homlokterében, de a tevékenységünkről készített jelentések és lapunk — Az Erdő — számai bárkit meggyőzhetnek arról, hogy eközben hagyományos munkaterületeinket, a szakmai ismeretterjesztést, a műszaki fejlesztés kérdéseinek feltárását, az erdészeti ökonómia gazdagítását, az erdő közjóléti vonatkozásainak, a környezetvédelem és tájrendezés tárgyalását, tapasztalatok közkinccsé tételét, kutatási eredmények terjesztését, az emberi kapcsolatok ápolását változtatlan intenzitással műveltük. Így lett ennek a vándorgyűlésnek is jelmondata a

Több erdőt a jövőnkért!

Szólnom kell még az MTESZ jubileumáról is. Negyven éve jött létre a szövetség, s ennek az OEE alapító tagja volt. A szövetség megsokszorozta az egyesületek erejét és befolyását. Ha a műszaki értelmiség megbecsülése növekedett, a felső vezetés igényt tart véleményünk összegyűjtésére és továbbítására, akkor ez a szövetség munkájának is köszönhető!

Azért jöttünk Debrecenbe, hogy megismerjük a FEFAG tiszteletre méltó eredményeit és például szolgáljon számunkra. A tartamosság körüli vita folytatásának lehetőségét továbbra is biztosítjuk. A jelentések meghallgatása után természetesen mindenkinek joga van elmondani véleményét, de úgy gondolom, hogy itt és most elég lenne annak kinyilvánítása, hogy a vélemények és javaslatok összegyűjtésével a tagság egyetért és az elnökség jóváhagyása után, szükségesnek tartja előterjesztésüket.

Kívánom, hogy ez a vándorgyűlés is erősítse együvé tartozásunk érzését, növelje erkölcsi értékeinket, amelyek nélkül nincs tartamos erdőgazdálkodás. Kívánom, hogy a baráti kapcsolatok megerősödjenek és terebélyesedjenek, mert ez fogja egyengetni a megértést, segít kialakítani a többségi véleményt, amely végül is elérhetővé teheti számunkra jelentőségünknek és sajátosságainknak megfelelő helyünk és a tartamos erdőgazdálkodás feltételeinek biztosítását.

GÁSPÁR-HANTOS GÉZA:

Főtitkári beszámoló

Egyesületünk ötödik alkalommal tartja közgyűlését Debrecenben. Először 1868 szeptemberében, amely az alakuló ülést követő második közgyűlés volt. A 120 éve megtartott közgyűlés az akkori erdőgazdálkodás bírálatával, gondoljaival foglalkozott. *Wagner Károly*, az akkori másodelnök, az önálló — mezőgazdaságtól függetlenített — erdőgazdálkodás érdekében szólalt fel, záró szavai a következők voltak:

„csak azt kívánjuk, hogy az erdőnek is megadassék, ami az övé, s hogy szabad és korszerű fejlődésének útjában semmi ne álljon”.

Mivel az erdőgazdálkodás értékelése Debrecen várost igencsak elmarasztalta, keményen bírálta, a város előljárói annyira megnehezteltek, hogy több mint 70 évre „kitagadták” egyesületünket a városból. Erről a közgyűlésről AZ ERDŐ 1986. áprilisi és az Erdészettörténeti Közlemények XVI. száma nyújt bővebb felvilágosítást. 1939-ben — az akkori, nehéz történelmi időkben — Debrecen, amely város egész történetében mindig a független nemzeti élet jogait és elszántságát hirdette, volt házigazdája közgyűlésünknek. A titkári jelentés zárszavai:

„Az Országos Erdészeti Egyesület — mint a világ legrégebb erdőgazdasági érdekképviselője — büszke a múltjára, mert mindig csak ügyet, igaz magyar ügyet szolgált, és bizalommal néz a holnap elébe, mert töretlenül hisz tagjai kötelességteljesítésében és a magyar erdők örökkévalóságában.”

A felszabadulás után az 1962. évi közgyűlés a szokásosnál ünnepélyesebb keretek között zajlott. Ez alkalommal ünnepelték az egyesületben tömörült szakemberek a magyar erdészeti szakirodalom keletkezésének, az egyesület szakfolyóiratának, az Erdészeti Lapoknak századik alapítási évfordulóját. Az 1977. évi közgyűlés jelmondata „Az erdők a társadalomért” volt, és a jelmondat jegyében a résztvevők figyelmébe ajánlotta az erdők társadalmi-gazdasági fejlődésében elfoglalt szerepét, utalt egyesületünk felelősségteljes közreműködésére a megváltozott körülmények között, új erdőgazdaságpolitikai